

OTRAVY OBECNĚ, OTRAVA ZPLODINAMI SPALOVÁNÍ

Intoxikace - stav po proniknutí jedu do organismu

- celkové poškození organismu vlivem toxické látky - jedu

Jed - látka vyvolávající poškození organismu – organická, anorganická, syntetická

Antidotum - protijed

Účinek:

lokální (např. korozivní jako fridex nebo organofosfáty/hnojiva)

celkový

Cesty vstupu toxické látky:

požití, inhalace-vdechnutí, kůže, oční spojivky, parenterální -do žíly

Příčiny:

sebevraždy (často v kombinaci s alkoholem)

náhodné požití – hlavně děti (léky, domácí prostředky, rostliny)

abusus= závislí

profesionální expozice a průmyslové havárie

kriminální čin vč. pašování drog v tělních dutinách

Nejčastější látky:

- léky 50%
- chemické látky 35% např. CO, organická rozpouštědla, etylenglykol- fridex, organofosfáty - hnojiva, kyanovodík- nejčastěji jako zplodina hoření,
- ostatní 15%: rostliny, houby, hadi

PNP:

- zjistit jed – hledat v osobních věcech, blistry od léků v odpadkovém koši atd.
- rozvoj příznaků dle VF – sledovat TK, P dechovou frekvenci, stav vědomí, zornice, TT, barva kůže
- odběr materiálu na toxikologii -50ml první porce žaludečního obsahu, moč 100 ml, krev 10 ml
- množství požití látky, čas požití
- Informace o jedu, první pomoc, možnosti léčby a dostupná antidota : **TIS** při VFN, 24h služba.

Základní postup:

- Vaše bezpečnost – př. požár, karma, drogově závislí, alkohol, průmyslové havárie
- Přeruš expozici –př. vynesení z místnosti, vyvětrání
- V případě potřeby proved' zevní dekontaminaci/ součinnost s HZS u průmyslových havárií – např. organofosfáty – svléknout, omýt, vypláchnout oči/ kyseliny, louhy –snesení děvu, opláchnutí těla/ vypláchnutí úst děti
- Pak zajisti vitální funkce podle algoritmu ABCDE (v případě základní resuscitace pozor na dýchání z úst do úst
- Specifická léčba: zabraň dalšímu vstřebávání jedu (vyvolání zvracení, výplach žaludku)
urychli eliminaci = zmetabolizování a vyloučení z organismu
zvaž podání antidot

Antidota

otrava	antidotum
beta blokátory	glukagon
CO ₂	O ₂
kyanidy	Hydroxycobalamin, thiosíran sodný
digoxin	Antidigoxin.protilátky
Ca blokátory	Kalcium
benzodiazepiny	Flumazenil /anexate/
opiáty	Naloxon
Metanol, etylenglykol	Alkohol, fomepizol, kys.listová
Karbamáty, organofosfáty	Atropin, pralidoxim
Paracetamol /paralen/	N-acetylcystein
warfarin	Vitamín K

OTRAVA CO₂

Zdroj: síla, vinné sklepy, jímky, jeskyně, doly, kvašení (skřivani)

Normální koncentrace ve vzduchu 0,03% / ve výdechu 4,5%, bezbarvý, bez zápachu, těžší než vzduch

Nadbytek vytěsňuje kyslík z vazby na hemoglobin – dochází k dušení + způsobuje vazodilataci

Příznaky: bolesti hlavy, závratě, únava, tachykardie, hypertenze

Nad 7% narkotické účinky

Léčba: vyprostit, O₂ , léčit příznaky

OTRAVA CO

Příčina:

- Výsledek nedokonalého spalování propan-butanu a zemního plynu
- výfukové plyny benzínu a dieselových motorů
- kouřové plyny,
- vzniká při požárech a spalování ve vysokých pecích

charakteristika:

bezbarvý, bez zápachu, lehčí než vzduch – váže se na hemoglobin, na který se pak nemůže vázat kyslík – karboxyhemoglobin

vysoce toxický pro těhotné, resp. plod

po těžké otravě ischemicko- reperfuční syndrom – někteří lidé mají pozdní neurologické poruchy

Příznaky:

- bolesti hlavy
- závratě
- zvracení
- dušnost
- kolaps
- bezvědomí

Dg: měření hladiny CO- cooxymetr, z krve, udává se v %

Léčba: oxygenoterapie za normálního tlaku, hyperbaroxie (HBO)

Indikace HBO: ztráta vědomí na místě nehody nebo v nemocnici
abnormální neurologický nález
těhotná